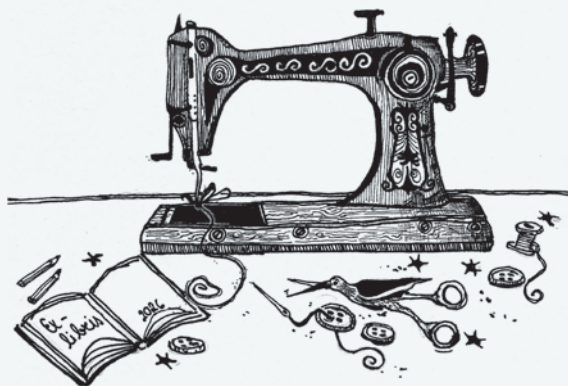

Píšu povídky, píšu básně... a Ex-libris 2026

tentokrát na téma

Řemesla

*sborníček vítězných prací
z literární a výtvarné soutěže*

červen 2026

Knihovna
Bedřicha
Beneše
Buchlovana

*Píšu povídky, píšu básně...
a Ex-libris 2026*

tentokrát na téma

Řemesla

*sborníček vítězných prací
z literární a výtvarné soutěže*

červen 2026

*Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana
v Uherském Hradišti*

*„Snažte se dělat věci nejlépe na světě
a svět si vyšlape cestičku k Vaším dveřím.“*

Tomáš Baťa

Milí čtenáři,

do rukou se vám dostává sborníček literárních prací dětí, které se ve svých textech vydaly objevovat svět řemesel. K výběru tématu nás vedlo letošní 150. výročí narození Tomáše Bati.

Děti ve svých pracích ukazují, že řemeslo není jen povolání. Mladí autoři se zamýšleli, zda má řemeslo zlaté dno, kdo je mistrem svého řemesla, jak se dělá řemeslo, nebo zkoumali řemesla pod lupou... V jejich textech ožili ševci, truhláři, kováři, švadleny, pekaři, hrnčíři i další mistři svého oboru.

Tento sborník je důkazem, že dětská fantazie dokáže vidět krásu i tam, kde ji dospělí často přehlížejí.

Do 28. ročníku literární soutěže přispělo **184 dětí**, ve 21. ročníku výtvarné soutěži Ex-libris porota hodnotila **131 prací**. Zapojily se školy uherskohradištské – UNESCO, Větrná, Za Alejí, Academic School, Gymnázium UH, ZUŠ Slovácko, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice, příspěvky dorazily také ze základních škol Bánov, Brno, Březová, Buchlovice, Bystřice pod Lopeníkem, Hluk, Kněžpole, Nedakonice, Nivnice, Osvětmany, Polešovice, Staré Město, Traplice, Tupesy, Velehrad, Zlechov. Máme radost! Děkujeme všem mladým autorům za jejich nápady, odvahu a chuť tvořit.

Nelehké práce porotců se v literární a výtvarné soutěži ujali a děkujeme: Olga Švecová, Markéta Větrníšková, Bronislava Jakoubková, Anna Šimíčková, Hana Hanáčková, Pavel Portl, František Petrák, Kateřina Dařová, David a Irena Vacovi, Libor Vodička, Radmila Doskočilová, Radovan Jančář.

Přejeme vám příjemné čtení a mnoho inspirace při putování stránkami tohoto sborníku.

1. kategorie – 1. – 3. třídy – poezie

1. místo Hlaváč Jan, 3. třída, ZŠ Velehrad
2. místo Němec Dominik, 3. třída, ZŠ Bystřice pod Lopeníkem
3. místo Mlčúchová Nikola, 3. třída, ZŠ Velehrad

1. kategorie – 1. – 3. třídy – próza

1. místo Přikrylová Helena, 3. třída, ZŠ Velehrad
2. místo Hozík Vítek, 3. třída, ZŠ Velehrad
3. místo Ševčíková Antonie, 3. třída, ZŠ Velehrad

2. kategorie – 4. – 5. třídy – poezie

1. místo Čaňová Marie, 5. třída, Školy Březová
2. místo Stupňánková Bronislava, 5. třída, ZŠ Josefa Bublíka Bánov
3. místo Kadlecová Ema, 5. třída, ZŠ Josefa Bublíka Bánov

2. kategorie – 4. – 5. třídy – próza

1. místo Gregorová Karolína, 5. třída, ZŠ UNESCO Uherské Hradiště *
2. místo Konečná Kateřina, 5. třída, ZŠ UNESCO Uherské Hradiště *
3. místo Kopčilová Sofie, 5. třída, ZŠ Nedakonice
3. místo Rozová Kateřina, 4. třída, ZŠ Bystřice pod Lopeníkem

3. kategorie – 6. – 7. třídy – poezie

1. místo Burešová Markéta, 7. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště *
2. místo Hlušek Štěpán, 6. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště
3. místo Göncöl Robert Jan, 7. třída, Školy Březová

3. kategorie – 6. – 7. třídy – próza

1. místo Havlíček Matyáš, 6. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště
2. místo Nováková Rút, 7. třída, ZŠ UNESCO Uherské Hradiště
2. místo Nevo Sara, 11 let, Gymnázium Uherské Hradiště
3. místo Fiedor Josef, 6. třída, ZŠ Tupesy *
3. místo Ševčíková Anděla, 7. třída, ZŠ Velehrad
- Čestné uznání:** Rezková Viktorie, 6. třída, ZŠ Traplice

4. kategorie – 8. – 9. třídy – poezie

1. místo Fadljevičová Ema, 15 let, ZŠ Josefa Bublíka Bánov *
2. místo Šimonová Eva, 9. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště *
3. místo Bartoník Dominik F., 8. třída, Školy Březová

4. kategorie – 8. – 9. třídy – próza

1. místo Struhař Daniel, 9. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště *
2. místo Vaculíková Laura, 8. třída, ZŠ Osvětimany
2. místo Žádníková Justýna, 15 let, Gymnázium Uherské Hradiště *
3. místo Dohnalová Anna, 8. třída, ZŠ Hluk
- Čestné uznání: Stuchlíková Tereza, 9. třída, ZŠ Polešovice

5. kategorie – komiks

- Špičáková Amálie, 3. třída, ZŠ Velehrad *
- Molková Alice, 6. třída, ZŠ Tupesy *
- Krutá Natálie, 15 let, Gymnázium Uherské Hradiště *
- Kieryková Nina, 9. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště *
- Matějčková Laura, 8. třída, ZŠ Tupesy

* – práce byla oceněna také v krajském kole

Ex-libris 2026

1. kategorie

- Svitáková Veronika, 10 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice
- Vašková Sofie, 9 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice
- Tomašík Ondřej, 2. třída, Uherské Hradiště – Kunovice

2. kategorie

- Bartozelová Ema, 13 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice
- Fridrich Tobiáš Josef, 14 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice
- Turečková Nella, 6. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště
- Weisová Anna, 7. třída, ZŠ Za Alejí Uherské Hradiště

3. kategorie

- Krutá Natálie, 15 let, Gymnázium Uherské Hradiště
- Dvořáčková Terezie, 9. třída, ZŠ Staré Město
- Bartozelová Nela, 15 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice

1. kategorie – 1. – 3. třídy – poezie

Baťa

Jan Hlaváč, 3. třída, ZŠ Velehrad

V Baťově obuvnické dílně
jsou u stěn velikánské skříně.
V nich jsou miliony párů bot,
jsou to boty – a jsou TOP!

Baťovky proťapaly celý svět,
Jsou to boty jako květ!
Všichni dělníci se usmívají,
dobrou práci tady mají.

Baťa doveze pomeranče,
každý zaměstnanec od radosti pláče.
O přestávkách se tam nají,
pěkné domky jim taky dají.

Krmítko

Dominik Němec, 3. třída, ZŠ Bystřice pod Lopeníkem

Krmítko je užitečná věc,
kdo má rád ptáčky, tak nechá si ho udělat u truhláře hned.
Pokud jsi šikovný a zvládneš to sám,
u maminky a tatínka budeš svou šikovností a pílí milován.
Stačí hrst hřebíků, kladivo, pilka, metr
a v nesnázi ti rád poradí dědeček Petr.
Krmítko pro ptáčky už dostává tvar,
ještě pár úderů kladivem a bude tam.
Tam, kde v zahradě roste jabloň,
ptáci už ví, jak v zimě jsou na tom.

Ten umí to a ten zas tohle

Nikola Mlčúchová, 3. třída, ZŠ Velehrad

Ten dělá to a ten zas tohle,
platí to dnes, tak jak v minulé době.

Bez řemesla neobejdeme se,
ten, kdo ho umí, neztratí se
ani v tomto čase.
Naopak se velmi cení,
když lidé tradiční řemeslo ovládají.

Každá dovednost, zručnost a znalost
nám způsobuje užitek a radost.
Není to žádné překvapení,
že jedno řemeslo se s druhým kamarádí
a navzájem se potřebují.

Lidé tvoří, vyrábí,
druzí zase dováží
a třetí nám to prodají.
Nebo taky: ředitelky, učitelky, kuchařky, uklízečky –
to je příklad té skládačky.

Ten dělá to a ten zas tohle
a všichni dohromady udělají moc!

Sofie Vašková, 9 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice

1. kategorie – 1. – 3. třídy – próza

O kouzelné podkově

Helena Přikrylová, 3. třída, ZŠ Velehrad

Ahoj, jmenuji se Helenka. Je mi osm let. Mé oblíbené zvíře je kůň a mám dokonce jednoho vlastního. Jmenuje se Vesna. Je krásně celá bílá. Má dlouhou hřívu a ocas, které vlají ve větru a třpytí se na slunci. Vesna má strašně ráda čerstvou trávu a vyjíždky do přírody.

Jednou se mi ale stalo něco nečekaného. Byla jsem s Vesnou zrovna u potoka kousek od lesa. Šla jsem si namočit nohy do vody a najednou se tam něco zalesklo. Vzala jsem to do rukou. Když jsem to očistila, uviděla jsem krásnou podkovu. Byla lehoučká jako pírkó a zářily na ní vyryté hvězdičky s měsícem.

Jak jsem se tak na tu podkovu dívala, měla jsem najednou pocit, jako by mi někdo něco šeptal do ucha: Příběh o vilím kováři Emilovi.

Nebyl to jen tak obyčejný kovář, ale byl to královský kovář. Koval lehoučké koruny pro vilí královny, které na hlavě ani nešly cítit. Používal kov, který se pouze párkrát za rok objevil na vrcholku té nejvyšší hory jménem Špička.

Uměl ukovat i vzácné podkovy. Do každé té podkovy vložil kousek kouzelného stromu, který roste daleko na severu, a ještě šumění moře, pro které se musel potopit až do nehlubšího místa v oceánu.

Kůň, který pak nosil takovou podkovu, mohl létat, chodit po hladině, byl nebojácný a strašně rychlý.

Pak jsem se ale vzpamatovala a řekla si, že to musím vyzkoušet. Šla jsem domů s Vesnou k tatínkovi, aby mi pomohl nasadit jí tu podkovu. Ani nebylo tatínka potřeba. Hnedka se jí podkova na kopyto přichytila a přesně seděla. Šla jsem se s Vesnou projet. Jak jsme se rozjely, tak jsme se neuvěřitelnou rychlostí vznasly nad lesy. Podle mě jsem ta nejrychlejší jezdčyně na světě. Kdybychom chtěly, tak objedeme celý svět.

A teď díky mému koníkovi bývám vždycky první ve škole.

Vítek a robot

Vítek Hozík, 3. třída, ZŠ Velehrad

Byl jednou jeden kluk z budoucnosti. Jmenoval se Vítek a bylo mu osm let. Nejvíce na světě měl rád techniku, nářadí a vymýšlení nových věcí. Pořád něco kutal, šrouboval a lepil.

Jednoho dne si řekl, že si vyrobí vlastního robota na fotbal. A protože ke hře potřebuje i branku a míč, pustil se do práce. Šel do své dílny, kde měl kladivo, šroubovák i chytrý počítač.

Nejdřív začal s robotem. Vyrobil mu hlavu z kovu, nasadil mu kovové vlasy, hnědé oči a červenou pusku. Robot vypadal skoro jako opravdový hráč. Potom mu Vítek ušil modrý dres a přidělal zelené kopačky.

Pak se Vítek pustil do míče. Míč byl bílý a uvnitř měl malý chytrý detektor. Ten poznal, jak silně se kopne a kam míč letí. Vítek ho naprogramoval tak, aby uměl různé kopy, třeba šibenici nebo dloubáček.

Nakonec vyrobil branku. Byla oranžová a měla žluté tyčky. Vítek všechno vyzkoušel a fungovalo to skvěle.

V budoucnosti se pořádaly turnaje robotů, a tak se Vítek se svým robotem přihlásil. V den turnaje hrál proti zlatému robotovi. Vítek byl nervózní, ale jeho robot dal gól jako první. Zápas skončil 1:0 a Vítek vyhrál nejen zápas, ale celý turnaj.

Domů si odvezl velký pohár a vystavil si ho ve svém pokoji. Měl z něj obrovskou radost a už přemýšlel, co si vyrobí příště

Byl jeden stolař a sen
stolař tak rybnáčil poličku
a tá noička tak města
udělal.

A jednoho dne tak
se zamyslel a pak mohl
došla. Nedal tam šroubky

a pak se při šroubování a jednoho dne tak mu
jako se přišroubovaly volal jeden pan
tak si sedl a přemýšlel šidli, že jakou šidli
Dozpráve honěnou šidli

a pak přišla sice
černý duch a šidli
šidli. Proč chce šidli?
Přistane to, chce šidli, možná
můžeš tak dobře

Černý duch a šidli
šidli. Proč chce šidli?
Přistane to, chce šidli, možná
můžeš tak dobře

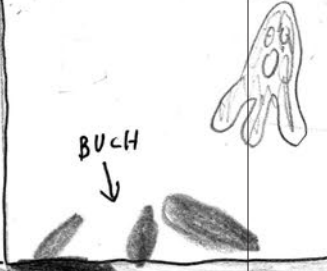
Stolař se bojí, že se duchovi
nebyde líbit.

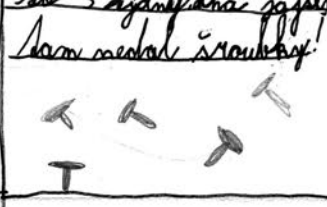
Stolař se bojí, že se duchovi
nebyde líbit.

Tady máš duchu
COŠ ESTALO

Duchu co tady děláš?
Ten šidli se rozpádl!
Jako fakt dělal jsem
se 3 šidly, šidla je jasná!
Sam nechal šroubky!

Co šidli máš
udělat? Je už ročný
udělám ročníščí šidli
máček se děveš.

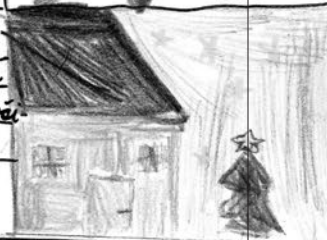
Co šidli máš
udělat? Je už ročný
udělám ročníščí šidli
máček se děveš.

Stolař měl 4 děti
ze děveš.

Ušs se mám hořovo.
Teď to dím, než před
můj děveš, už si schovej
chvíli rošomaji.

STOLÁ

Zlatá růže

Antonie Ševčíková, 3. třída, ZŠ Velehrad

Byl jednou jeden kovář a ten se jmenoval Jan. Měl ženu, která byla výborná cukrářka, tři děti a několik zvířat. Žili ve vesnici na samotě u velkého lesa.

První chlapec se jmenoval Ondřej a uměl jezdit na koni, měl svého vlastního. Druhý chlapec se jmenoval Vítek a uměl hrát krásně na housličky. Třetí holčička se jmenovala Helenka a byla moc maličká, a tak se učila pomáhat a malovat.

A tak si žili dál a dál. A každý den za Janem někdo přišel, jestli by mu neukoval podkovu. Ale Jan nemohl, neměl to povolené od pana krále.

Pan král byl dobrým vládcem, ale nevěděl, že vůbec nějaký Jan existuje. Až jednoho dne jel král kolem a hledal někoho, jestli by mu nevykoval zlatou růži. Pak uviděl Jana a poprosil ho, jestli by mu ji neukoval.

Jan se do toho hned pustil, zlatou růži sice dělal poprvé, ale věděl, jak na to. Spíš měl obavy, kdo mu ji pozlatí. Až měl růži hotovou, vydal se do vesnice hledat nějakého zlatotepece, který by růži pozlatil. Vždy mu otevřel třeba kominík, řezník, havíř nebo zedník.

Najednou si vzpomněl na svého tatínka, který byl zlatotepec, hrozně se začal radovat. Potom ho to ale přešlo, protože věděl, že jeho otec bydlí až o pět království dál. Ale nevzdal to, protože co by pro krále neudělal.

Brodil se lesy, řekami, potoky, až tam dorazil. Jeho otec bydlel v malé vesničce. Když zaklepal na dveře, otec ho s úsměvem přivítal a pozval dál.

Když mu Jan vše povyprávěl, to o králi, o růži i o kovářství, otec se zvednul, vzal si růži a běžel do dílny. Když se vrátil celý zlatý, v ruce držel zlatou růži. Jan svému otci moc poděkoval a otec mu dal ještě osedlaného koně. Znovu poděkoval a dostat se domů na koni už byla hračka.

Zanedlouho už seděl doma a vyprávěl rodině, co zažil. Pak se postavil a řekl: „Oblečte si své nejhezčí oblečení, jedeme do království.“

Za chvíli už stáli v krásném sále a král za růži moc poděkoval. Dal Janovi nabídku ze tří odměn. První byla zlaté jablko, druhá byla celé pole a třetí povýšení. Jan něco pošeptal své ženě a pak řekl jen pět slov: „My nic nepotřebujeme, jsme šťastní.“

Král se podivil a řekl, že nemá problém, ale že je od teď Jan opravdový kovář a že může prodávat. Jan zajásal a se svou rodinou se vrátil zpět domů. Byli šťastní, a tak žili šťastně až do smrti.

A o zlaté růži se říká, že potom, co král zemřel, byla zakopaná někde v královské zahradě, jenže nikdo neví, kde ta zahrada byla, a tak je někde zakopaná možná ještě dnes!

2. kategorie – 4. – 5. třídy – poezie

Kovář

Marie Čaňová, 5. třída, Školy Březová

Za kopcem se něco děje,
kovář, ten se jenom směje.
Bouchá kladivem bum, bum, bum,
až se třese celý dům.
Oheň do vzduchu míří,
jiskry kolem něho víří.
Co to bude asi dnes?
Ptá se na to celá ves.
Ještě malý detail k tomu
a kovář se chystá domů.
Práce už je hotová,
pro koníka podkova.

Jehla

Stěžuje si jehla jehle,
to jsem měla den!
Ušila jsem 10 kalhot,
ale byl to jenom sen.
Začala jsem od začátku,
došla mi nit bílá,
krejčí musel do obchodu,
k dokončení mého díla!
ZAVŘENO! Hlásala velká tabule!
„Já to snad dnes nedošiju.“
Tak musel do galanterie.
Krejčí přišel a říká:
„To ti byla bitka! Švadlenky se porvaly,
o poslední nit z klubka!“
„Odpočiň si, doděláš to zítra.“
A tak jsem tady a nevím si rady.
Nemám si nač stěžovat,
života můžu si užívat!
To však nemá krejčí páru,
že zítra bylo nahlášeno 10 svatebních párů.

Hrnčířova práce

Hrnčíř ráno vstává,
do práce se dává.
Utře si špinu,
nachystá hlinu.
Modelovat začíná,
potom přijde svačina.
Rozhodnout se ale musí,
bez ouška to dneska zkusí.
Do pece to dává,
barvy už si skládá.
Rozhodnout se opět musí,
pro dnes dvoje barvy zkusí.
Růžová vybarví hrníček,
modrá vytvoří hejno hvězdiček.
Proč tahle kombinace?
To ví jenom hrnčíř přece!
Utírá špinu,
chystá si hlinu.
Modeluje, modeluje,
už se zase rozhoduje.
Tentokrát tam ouško přidá
a k peci se klidně vydá.
Už zase si barvy skládá,
dvě barvy tam zase dává.
Žlutá vybarví hrníček,
do růžové namočí štěteček.
S ní srdíčko namaluje,
tím hrníček očaruje.
Hrníčky jsou hotové,
na shledanou, „adié“.

Drátkování

Bronislava Stupňánková, 5. třída, ZŠ Bánov

Maminčino drátkování
je těžší jak malování.
Může udělat 3D lvičátko
nebo jakékoliv zvířátko.

Potřebuje malé kleště
a taky hezké drátky ještě.
Stačí jí jenom pár dní
a výrobek je parádní.

Od ní se to dobře učí
a ještě nás ponaučí.
Je to hezká činnost
a ne žádná nudná blbost.
(moc děkuji za pozornost)

EMA Bartozelová, 13 let,
ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice

Řemesla

Emá Kadlecová, 5. třída, ZŠ Bánov

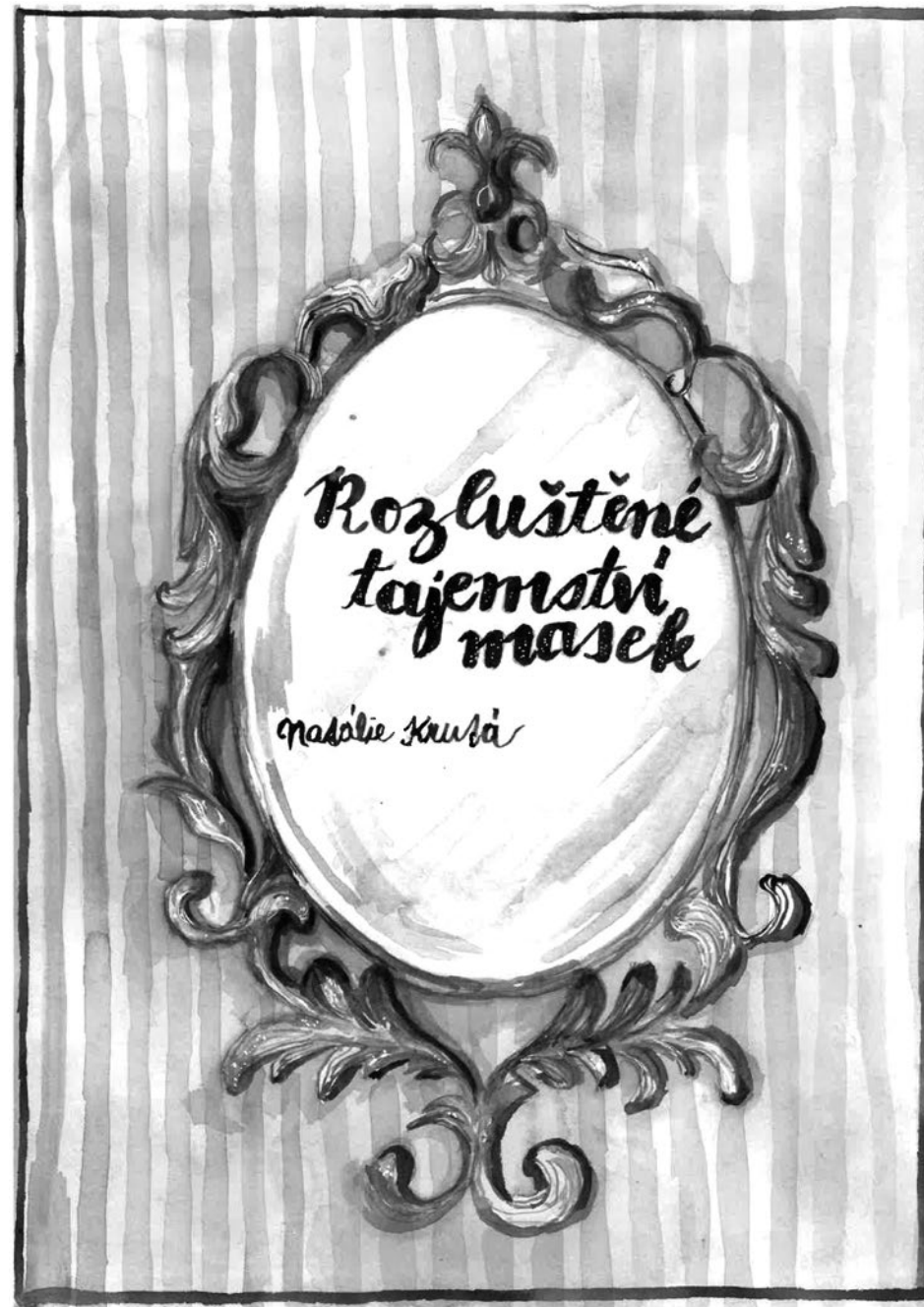
Vítejte v téhle básničce,
zavedu vás k prababičce,
ušije mi halenku
a dá mi do kapsy voňavou květinu.

Řekne: „Krásný den“,
a už balíme tašky a jdem.
Teď jdeme k tetě
a ptám se: „Co to pečete?“
Teta řekne sušenky.
Přidám do nich čokoládu a borůvky.

Potom jdu k dědovi,
sebrala jsem boty Otovi.
„Dědo, prosím, udělej boty.“
Děda se zeptá: „Chceš je i pro tetu?“

Potom slyším tatku řezat dříví,
ale děda o tom vůbec neví.
Tatka poslouchá u toho hudbu.
A já se ptám, kde je naše kočka Bubu.

Ale tatka mě neslyší,
tak mu zařvu do uší.
„Tati, nevíš, kde je naše kočka?“
Sedí u komína vedle křečka.
Doufám, že jste si to užili.
Tak zase příště, na židli

Natalie Krutá, 15 let, Gymnázium Uherské Hradiště

Teď už to jen chce nějaký ten exemplář

Nikomu se nechce tomu věnovat čas,
který to potřebuje

Ještě ti chybí tam
pověsit tuhle!

Konec

Jestli chcete, mohu Vás
to také naučit

Izolepa, vosk, pastelky, pero a inkoust

Karolína Gregorová, 5. třída, ZŠ UNESCO Uherské Hradiště

Na obrovském kopci jménem Knihov stojí nejstarší a největší knihovna v celém širém kraji. Je vysoká, má více než třicet pater! V každém patře se nachází obrovské množství knih. Celkový počet knih není ani znám.

V patře číslo dvacet jedna sídlí dětské oddělení. Na jeho začátku stojí dřevěný stoleček se spousty papírů, tužek, záložek, pastelek s haldou neuložených knih, za kterou není ani vidět staříčkou paní, která má tuto celou budovu dlouhá léta na starost. Sedí tam sama samotinká. Ale jak to? Tak obrovská knihovna. Jak se zvládá orientovat ve všech patrech a v tolika knihách?

Všechno tajemství se skrývá v nejtajnější místnosti, kam nechodí ani samotná paní knihovnice. Tato místnost se nachází na půdě a při svitu měsíčku se tu teda dějí věci! Noc co noc vylézají ze skulin malincí Knihomuchlíci. Svou povahou jsou přátelští, pracovití a jsou pro každou srandu. Knihomuchlíků je celkem patnáct, každý má své jméno a podle abecedy znějí takto: Abi, Bibi, Citrolín, Deori, Elfi, Fíbr, Gouli, Holi, Chuchlík, Izínek, Juji, Kuki, Liam, Mini a Žvík. Poslední Žvík je hlavou celé této roztomilé a pracovité skupinky Knihomuchlíků. Je z nich nejstarší a má největší zkušenosti. Každý Knihomuchlík vlastní hnědý kožený kufřík, který dostal po úspěšném ukončení svého studia. V kufříku se nachází izolepa, vosk, inkoust, nůžky, pastelky, tužka, guma, pero, pravítko, voda a různé hadříky. Žvík v něm má ještě navíc kouzelný proutek, který smí použít pouze jedenkrát za noc. Muchlíci nelení, co nejdříve se pouští do práce, aby toho za noc stihli co nejvíce. Po knihovně se pohybují velmi tiše, ve všem se orientují a nenechávají nic náhodě.

Svoji práci začínají v patře číslo dvacet jedna – tady totiž za stolkem pravidelně úderem osmé hodiny večerní usíná paní knihovnice a spí hlubokým spánkem. Knihomuchlíci zakrývají spící knihovnici prošívanou dekou a pouští se do své práce. Nejprve zařadí všechny neuložené a vrácené knihy do jednotlivých oddělení. V průběhu noci shromažďují poškozené knihy na jednu hromadu a po půlnoci se pouští do jejich oprav. To jim zabírá nejvíce času – přeci jen knihovnu navštěvuje velké množství lidí a bohužel ne každý se ke knihám chová vzorně. Knihomuchlíci Abi a Bibi berou do ruk izolepu a zalepují s ní všechny roztržené strany. Citrolín, Deori a Elfi gumou gumují čmáranice od neposlušných dětí. Gouli, Holi a Chuchlík perem a inkoustem doplňují vynechaná písmena. Knihomuchlíci Izínek s Jujíkem domalovávají tužkou a pastelkami vyschlé obrázky a fotografie v knihách. Jak se tak soustředí, mají u toho i vypláznuté jazýčky. Siláci Kuki a Liam pracují s voskem, přetírají desky knih, aby byly stále pevné a krásné. Nejrychlejší knihomuchlík Mini bere na svá záda batůžek s vodou a hadříky a umývá poličky od prachu. Žvík se s pravítkem, tužkou a nůžkami soustředí na výrobu pozvánek na následující akce v knihovně.

Z celé té práce jim začíná pěkně kručet v bříšku. Knihomuchlíci mají hlad a to je ten správný čas na hostinu. Všichni opouští svá stanoviště a spěchají ke společnému stolu. Stůl je plný dobrot. Po vydatném nočním jídle se vracejí zpět ke své práci. Knihomuchlík Abi otvírá encyklopedii a ejhle! Utržený kousek stránky chybí a není k nalezení. Propukne panika! Knihomuchlíci běhají sem a tam po celém patře, nahoru a dolů po celé budově a utržený kousek listu ne a ne najít. To je nadělení! Co budeme dělat, ptají se jeden přes druhého. Najednou nejmenší z Knihomuchlíků Izínek uvidí hledaný kousek stránky pod nohou židličky, na které spí paní knihovnice. Co teď? Na nazvednutí židličky nemají muchlíci dostatek sil a přeci nemohou knihovnici vzbudit! Achich ach, muchlíci jsou smutní a zoufají. Vtom si

Žvík uvědomí, že tuto noc ještě nepoužil svůj kouzelný proutek a rychle pro něj běží do svého koženého kufříku. Knihomuchlík Žvík si stoupne před spící paní knihovnici, proutkem v ruce mává zprava doleva a tichým hlasem vyslovuje zaklínadlo... židlička i s paní se zvedá od podlahy, utržený kousek zvedá Citrolín a Žvík dokončuje své kouzelnické číslo a židle bezpečně přistává zpátky na podlahu. Všichni si oddychnou! Kousek nalezen, paní knihovnice stále spí. Teď už zbývá stránku zalepit, náradíčko uklidit, zamést po sobě všechny stopy a honem honem se vrátit do skulin do svých pelíšků.

Noc už končí, sluníčko pomalinku vychází a paní knihovnice se probouzí. A, jako každé ráno, nevěří svým očím! Všechny knihy uklizené, po celé budově čisto, poličky se jenom lesknou... pousměje se, nasadí si včera ztracené brýle a otvírá hlavní dveře pro nové návštěvníky. A tak se v této nejstarší a největší knihovně střídá den a noc již mnoho let.

Kouzelné boty

Kateřina Konečná, 5. třída, ZŠ UNESCO Uherské Hradiště

Vypadalo to na úplně obyčejné prázdniny. Na léto jsem přijela k babičce a dědovi, kteří bydleli ve starém domku u lesa. Bydlí s nimi i můj pradědeček. Je hodně starý, má šedivé vousy, vrásčité ruce a umí dělat neuvěřitelné věci. Můj praděda umí šít boty. Naučil se to v Žatci a když se na vojně ve Zlíně potkal s prababičkou, která pracovala u pana Bati, bral to jako osud. Společně se pak usadili na Moravě.

V chaloupce bydlí i kočka Micka, na kterou jsem se moc těšila. Hrála jsem si s ní každý den. Jednou se ale chovala zvláštně a utekla mi do sklepa, kde byla pradědečkova dílna. Začala škrábat na dveře dílny, dokud jsem ji neotevřela. V pradědečkově dílně jsem už byla mnohokrát, mám to tam ráda. Zajímavě to tam voní kůží a dřevem a jsou tam police plné nití, kladívek, šidel a dřevěných kopyt. Micka zaběhla pod stůl a když jsem se tam pro ni sehnula, viděla jsem, že se otírá o starou krabici, jako by mi říkala: „podívej se do ní, podívej.“ Tak jsem poslechla a tu starou krabici jsem vytáhla. V krabici byly krásné boty a deníček. V deníčku byl popis, který asi napsal praděda, když boty šil. Bylo tam úplně vše, jak si praděda vybral tu nejlepší kůži, namočil ji, očistil a změkčil, aby se s ní dalo dobře pracovat. Jak pak podle papírového stříhu vyřezal nožem části boty, svršek, patu, jazyk a podrážku. Jak díly navlhčil a natahoval na dřevěné kopyto ve tvaru nohy a přichytil je malými hřebíčky. Jak do míst, kde se mělo šít, dělal šídlem malé dírky. Jak pak pomocí silné voskové nitě a jehel šil svršek k sobě a potom ho přišíval k podrážce. Ani nevím, proč jsem ten deníček vzala do ruky jako první, ale takhle ty boty byly vlastně ještě zajímavější. Vytáhla jsem boty z krabice a začala si je prohlížet. Byly trochu zaprášené, tak jsem z nich otřela prach a měla velkou chuť si je zkusit.

Když jsem si boty obula, najednou se na mých nohou úplně rozzářily a už neměly hnědou, ale zlatou barvu. Měla jsem takovou radost, až jsem vykřikla. Vtom jsem uslyšela na chodbě kroky a přála jsem si, abych byla někde jinde, třeba doma. A v tu chvíli jsem byla doma ve svém pokoji. Za dveřmi jsem slyšela mámu, tak jsem si přála, abych byla zase zpátky u dědy a babičky a zase jsem byla zpátky. Uvědomila jsem si, že s těmi botami se můžu dostat kamkoli chci. Tak jsem si přála, abych byla na zámku, kde jsou princezny. A stalo se. Byla jsem tam – v zámku plném princezen, zlata a dalších drahých věcí. Princezny si mě všimly a šly za mnou. Rychle jsem utekla a šla do jednoho pokoje, byl to pokoj služky, vzala jsem si tam oblečení, zástěru a boty a ty moje kouzelné zlaté jsem nechala v pokoji. Pak začal zvonit zvoneček, tak jsem si říkala, že mě asi potřebojí a vyšla jsem na chodbu. Okolo už byly ostatní služky a uklízely prach a umývaly podlahy a všechno čistily, ale to jsem dělat nechtěla. Vklouzla jsem do pokoje jedné z princezen a oněměla úžasem. Stěny se třpytily zlatem a stříbrem, všude byly drahokamy a pilíře z mramoru. Sundala jsem si šaty služebné a oblékla si šaty a rukavičky a šla za ostatními princeznami. Ty byly smutné, protože jejich boty se rozbily a bez nich nemohly tančit. Vzpomněla jsem si na pradědečka a na jeho sešit. Ukázala jsem jim, jak se boty opravují. Jak se správně šije pevnou nití a jak se boty leští.

Trvalo to dlouho, ale nakonec se to povedlo. Když měly princezny opravené boty, začaly tančit a celý zámek se tím ještě víc rozzářil. Princezny mi poděkovaly a já se s nimi rozloučila a šla se do pokoje převléct, protože jsem se bála, aby o mě babička a děda neměli strach.

Obula jsem si kouzelné boty a moc jsem si přála, abych se vrátila a stalo se. Byla jsem tam a byla jsem moc ráda, že jsem zase v chaloupce u babičky a dědy. Vtom vešel do dílny pradědeček. Podíval se na mě, na boty i Micku a usmál se. „Tak už víš, jaké kouzlo se skrývá v tomto řemesle,“ řekl. Rozhlédla jsem se kolem sebe na nitě, kladívka, kopyta, kůži i starý stůl. Došlo mi, že opravdová kouzla se nemusí zrodit na zámcích, ale klidně tady, v tiché dílně u pradědy.

O hrnčíři, kterému píle přinesla štěstí

Sofie Kopčilová, 5. třída, ZŠ Nedakonice

Bylo jedno království, ve kterém vládl král a královna. Měli se dobře, ale časem zjistili, že jim chybí nádoby a nemají z čeho jíst a pít.

Král proto vyhlásil do vesnic poblíž království, že shání někoho, kdo by vyráběl nádoby. Ten, kdo tuto práci zajistí, dostane tisíc zlaťáků. Hned druhý den se před hradem sešlo několik lidí. Králi se však nelíbilo, že mezi nimi byli i ti, kteří vůbec neuměli vyrábět nádoby. Proto lidem řekl, že přijme jen ty, kdo mu za týden přinesou svůj výrobek ukázat. Jeden vesničan králi řekl, že v jejich vesnici není nikdo, kdo by uměl vyrábět nádoby. Král však odpověděl, že to vyhlásí i v jiných vesnicích. Když se v okolí rozneslo, že král shání hrnčíře, dozvěděl se o tom starý pán, který měl tři dcery a kdysi býval hrnčířem. Byl chudý, neměl peníze na hrnčířský kruh ani žádnou hlínu. Jeho dcery už byly pryč, a tak mu nezbývalo nic jiného než za své poslední peníze koupit hlínu. Druhý den se vydal do města a doma si z kousku dřeva vyřezal kolečko, které připevnil na hřebík. Tak vznikl jeho nový hrnčířský kruh. Do vyhlášení, kdo bude pracovat na hradě, zbývaly tři dny. Hrnčíř se pustil do vyrábění hrnečku. Večer byl hotový a přes noc jej nechal vypálit v peci. V den, kdy se měly králi ukazovat všechny výrobky, se před hradem shromáždili vesničané a byli zvědaví, kdo práci získá. Hrnčíř předstoupil před krále a ukázal mu svůj výrobek. Vtom se objevil bohatý muž, který králi přinesl hrnek vyrobený celý z kovu a ještě k tomu pozlacený. Králi se líbil více, a tak práci získal bohatý muž. O měsíc později však kovové nádoby začalo rezivět.

Králi se to nelíbilo, a proto se rozhodl, že práci přece jen dostane hrnčíř, protože jeho řemeslo bylo poctivější. Král poslal pro hrnčíře kočár. Hrnčíř byl spokojený s prací na hradě a s láskou dál vyráběl hrnky a další nádoby.

Poslední zvon

Kateřina Rozová, 4. třída, ZŠ Bystřice pod Lopeníkem

Byla jednou jedna zvonařka. A ta zvonařka dělala opravdu krásné zvonky. Dělala je z cínu, nabarvila a prodala. Jednou udělala jeden krásný zvonek. A ten dostal moc plnit přání. Koupil si ho jeden kovář. Když přišel domů, vyndal ho a řekl: „Kéž bych měl to nové kladívko!“ A hádejte, co? Hned se mu v rukou objevilo! Kovář byl v šoku. Nevěděl, jak se to stalo. Zkusil to znovu, ale s jinou věcí. Řekl: „Kéž by se mně opravila dílna!“ A jakmile tam přišel, dílna byla jako nová! No pááání! Takhle ze mě bude boháč!“ Řekl si, že to nechce, že ho práce přece baví, a že zvonek bude využívat jenom když bude potřeba. Ale celou tuto scénu viděl jeho zvědavý soused. Rozhodl se, že mu ho dnes v noci ukradne. Nastal večer a kovář dal zvonek na stůl a šel spát. Když usnul, vplížil se do místnosti soused a zvonek ukradl! Druhý den ráno kovář vstal a šel se podívat na zvonek, ale ten tam nebyl. Hned ho šel hledat, ale doma ho nenašel. Tak se šel podívat na zahradu. Ale taky marně, tak se šel zeptat právě souseda. Když k němu

přišel, on mu řekl, že nic neviděl! Tak šel kovář domů smutný. Ale jak šel do druhého patra, všimnul si, že ho mají. Tak se sebral, ale viděl, že se celý pokoj zaplnil penězi. Když přišel k jejich domu, bylo tam zaparkované nějaké auto. Myslel, že si ho vykouzlili, ale tak to nebylo. A když zazvonil, vyšli sousedovi kamarádi s balíčkem v ruce. Když se znovu zeptal souseda, kde zvonek je a řekl mu, co právě viděl skrz okno, soused řekl, že ho našel na zemi. Kovář prohledal jejich dům, ale nic tam nenašel. Pak si uvědomil, že ten balíček byl zvoneček. Tak se rozhodnul, že k nim zajede a vezme si ho. Ale jakmile k nim přijel, řekli mu, že ho dali svým kamarádům, že bydlí daleko odsud. Kováře to neodradilo, a když tam přijel, ukázalo se, že u nich byla vnučata a že zvoneček rozbila. Dali ho opravit k té samé paní, co ho prodávala. Ke zvonaře! No, a tak jel zase zpátky ke zvonaře. Ale zvoneček tam nebyl, tak se jí zeptal, jestli ho náhodou nemá a ona řekla že ano, jen ho zapomněla vystavit. A šla pro něj. Kovář byl velmi rád. Ale zvonařka řekla: „Vyzvedněte si ho až zítra, protože musím zrušit to kouzlo tím, že zvonek nakreslím ještě hezčí, a zacinkám s ním.“ Kovář odpověděl: „Bude to tak i lepší.“ A šel se domů pořádně vyspat. Druhý den ráno si šel kovář pro zvoneček, a přišel akorát včas. Zvonařka právě cinkala na zvoneček, aby zrušila kouzlo plnit přání. Potom řekla: „Zkuste si přát jednu věc, třeba kovadlinu.“ Tak si kovář přál kovadlinu, ale u ruky se mu neobjevila. „Tak teď už si ho můžete vzít.“ Kovář se ptal, kolik za to chce peněz, ale ona řekla, že si ho může vzít zadarmo. A tak si ho vzal. A soused se mu dokonce omluvil a všichni žili šťastně a vesele.

Poctivá práce je víc, než plnění přání na počkání.

Nela Bartozelová, 15 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice

Šaty ze snu

Nina Kieryková, 9. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

Řemesla nemusí být jen ta, co známe...

Markéta Burešová, 7. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

Tam, kde noční ticho děsí,
tam, kde jsou jen temné lesy,
kde se cítíš sám a sám,
neboj se, tam já to znám.

Provedu tě temným lesem,
nemusíš jít se mnou s děsem,
hledáš pomoc, aspoň radu,
nezůstávej proto vzadu.

Srdce buší skoro v krku,
co se skrývá v stínu smrků?
Ještě kousek po stráni,
mýtina nás ochrání.

Chaloupka, co zve tě domů
mezi šumem lesních stromů.
Vůně bylin omámí tě
a možná i vyléčí tě.

Stará žena, vrásčitá,
s úsměvem tě přivítá...
Pomohu ti, dám ti radu,
vyjdi se mnou na zahradu.

Vy znáte mé trápení?
Lidé už se nemění,
láska je to, co tě bolí,
bylinky jsou na cokoli.
Pročpak lidem pomáháte?
Řemeslo mé, však to znáte
No, o tom jsem neslyšela.
Ani se nedivím zcela.

Jakpak vám mám poděkovat, paní?
Tohle je mé velké přání,
díky řemeslu a vám
spoustu radosti teď mám.

Říkáš paní, děvče moje?
To by byly nepokoje,
nejsem paní, dítě mé,
říkají nám bohyně...

Tobiáš Josef Fridrich, 14 let,
ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice

Kovářské řemeslo

Štěpán Hlušek, 6. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

Býti kovářem není vůbec žádná sranda,
milovat toto řemeslo může snad jen do železa fanda.
V kovárně bývá veliký žár,
zvyknout si na něj zabere měsíců pár.

K práci je nutné mít dobré vybavení
a při kování správné postavení.
Je to hodně o pili a o velké síle,
vytvářet díla během chvíle.

Každý správný kovář zná,
kdy přesně kladivem udeřit má.
Jiskry létají při každé ráně,
je nutné pracovat odhodlaně.
Z kovární ozývají se velké rány,
nejde o bušení na pekelné brány.
Jde o rytmické údery kladivem,
začíná boj se železem.

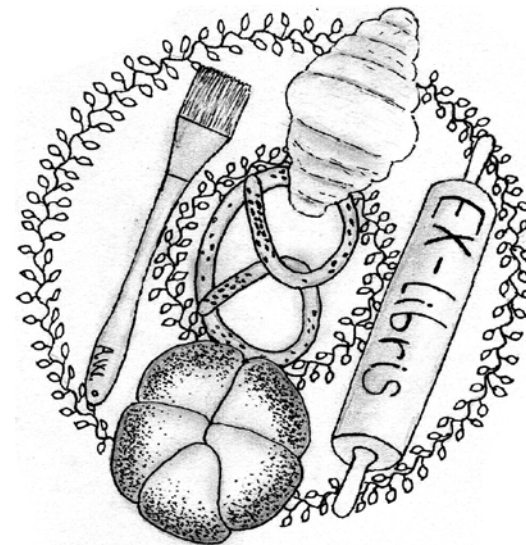
Práce spočívá ve velkém hluku,
po skončení nebudete mít čistou ruku.
Prach a špína je jasná věc,
takové řemeslo může dělat jen šílenec.

Je žádoucí tvořit takové dílo,
aby se lidem zalíbilo.
Vymýšlet a mít dobré nápady
a vytvářet kovové poklady.

Když je dílo hotové a železo chladne,
kovář si oddychne, kladivo padne.
Při kování někdo mlčí, někdo si zpívá,
každý svou práci jinak vnímá.

Za každým výrobkem se skrývá velká dřina,
kolikrát se objeví nějaká ta modřina.
Vždyť kovář vytváří krásné tvary
a přátelům pak věnuje originální dary.

Nakonec je potřeba říci,
vidět kováře s úsměvem na líci,
je vždy nejlepší odměna pro ty, co ví,
že jejich nelehkou práci někdo ocení.

Anna Weisová, 7. třída,
ZŠ Za Aleji Uherské Hradiště

Mistr svého řemesla – Tomáš Baťa

Robert Jan Göncöl, 7. třída, Školy Březová

Z podhůří Moravy, ze Zlína malého,
vzešel muž činu, z rodu odvážného.
Neznal lenost ni prázdná slova,
v jeho dlani kladívko znělo jak ozvěna kovadlinová.
Švec mezi ševci, a přece jiný —
v oku měl jiskru, v srdci plamenné sny.
Z nití a kůže, z potu a dřiny,
tkal sen o práci, co člověka ctí.
Nechtěl jen boty, chtěl lidi pozdvihnout,
učit je žít, tvořit, mít důstojnou pouť.
Věřil, že dílo má duši i řád,
že poctivá práce je cesta vpřed, ne zpět – ne snad.
Když úsvit nad Zlínem zvedal se tiše,
ozýval se rytmus továrních strojů jak píseň.
Byla to píseň o vůli a činech,
o víře v člověka, o srdci v dlaních.
„Mistr je ten,“ pravil, „kdo druhé vede,
ne k posluze, leč k hrdosti z řemesla svého.“
A boty z jeho domova, lehké jak dech,
kráčely světem – po cestách všech.
Až jednou odešel – dál, tam, kde se nelže,
zůstal tu odkaz, co čas neodnese.
Každá poctivá ruka, co práci má ráda,
v sobě kus Bati dodnes má.

Natálie Krutá, 15 let, Gymnázium Uherské Hradiště

Jak jsem se narodila ve sklárně

Matyáš Havlíček, 6. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

Jsem sklenička a narodila jsem se ve sklárně. Nejdřív jsem ale vůbec skleničkou nebyla. Byla jsem jen hromádkou písku a dalších surovin, které lidé nasypali do velké pece. V peci bylo obrovské horko a já jsem se začala pomalu měnit.

Najednou jsem byla tekutá a žhavá. Sklář mě opatrně nabral na dlouhou píšťalu a začal se mnou točit. Byla jsem horká a trochu jsem se bála, aby mi dal správný tvar. Sklář ale věděl, co dělá, a foukal do mě přesně tak, jak bylo potřeba.

Postupně jsem dostávala tvar skleničky. Najednou jsem měla dno, stěny i okraj. Když jsem byla hoto-vá, položil mě sklář opatrně stranou. Musela jsem pomalu chladnout, protože kdybych vychladla moc rychle, mohla bych prasknout.

Když jsem úplně vychladla, byla jsem průhledná a lesklá. Už jsem nebyla jen obyčejný písek, ale skutečná sklenička. Jsem pyšná na to, že jsem vznikla díky šikovným rukám skláře a jeho tradičnímu českému řemeslu.

Pak mě odnesli na stůl, kde mě lidé pečlivě kontrolovali. Dívali se, jestli nemám prasklinu nebo křivý okraj. Jedna paní mě dokonce jemně otřela hadříkem, abych se krásně leskla. Byla jsem trochu nervózní, ale nakonec jsem kontrolou prošla.

Nakonec mě zabalili do krabice s dalšími skleničkami. Těším se, až si mě někdo koupí a naplní mě vodou nebo třeba džusem. Víím, že i obyčejná sklenička může být neobyčejná tím, že dělá radost, a to nejen tím, že vznikla poctivým řemeslem.

Větrní bratři

Růt Nováková, 7. třída, ZŠ UNESCO Uherské Hradiště

Ve škole na nástěnce jsem našel plakát „Literární soutěž na téma ŘEMESLA.“ Řemesla... Všichni lidé, které znám, a dalo by se o nich říci, že jsou to řemeslníci, vyrábí například boty, něco ze dřeva, nebo opravují věci... Až na mého otce.

Je to kovář. Ne tak ledajaký, poněvadž kdyby to byl obyčejný kovář jako každý jiný, nemělo by smysl o něm psát, že ano. Pokud by ovšem v mém okolí nebyl nikdo, koho by to nesmírně zajímalo, a to, jak vím, není. Ale tohle vás zajímat bude, tak se pohodlně usadte do křesla, uvařte si kakao a začněte se.

Vědci během celé té doby, co svět existuje a lidé jsou schopni psát, učit se a zkoumat všechno, co najdou, přišli na tolik věcí, že se to někomu, kdo vědec není, občas ani nechce věřit. Vysvětlují nám všeli-jaké přírodní jevy, kde vzniká zemětřesení, proč je nebe modré i kde se bere déšť. Pomocí šípek dokážou na mapy zakreslit směr větru a jeho teplotu. Přišel ale někdy někdo na to, kde vítr vůbec vznikl? Kde se vzal ten první poryv, který rozpoutal nekonečný koloběh vzduchu? Pokud vím, v žádné sebechytřejší knize se to nedozvíte. Budou tam jen samé žvásty o slunci a tlaku, ale to je jen vysvětlení učenců, kteří sedí celý život v kanceláři v bílém plášti a škrábou se v uchu. Já, k vašemu štěstí, patřím k těm mála lidem, kterým byl odhalen ten skutečný důvod, a teď vám ho hodlám odhalit.

Kdysi dávno, před tak dlouhou dobou, že i kdybyste počítali týden, nedobrali byste se počtu let, před kolika se to stalo, žil kdesi v pustině mohutný drak Airesos. Jeho dech byl tak silný, že rval stromy

i s kořeny ze země, přehazoval tunami a tunami půdy z místa na místo a v oceánu tvořil vysokánské vlny, které zaplavovaly souš. Svět se zmítal v nekonečné bouři tvořené hluboko v dračích plících.

Lidé to nehodlali nechat jen tak, neboť jim bylo jasné, že kdyby to pokračovalo, vyhnuli by, a tak z davu vybrali dva muže: bratry Renta a Drevana. Drevan byl starší a obratný bojovník, Rento zase vynikal v kovářství. Drevan objevil v sopce vzácný kov, z něhož jeho mladší bratr ukul meč, jakožto jedinou zbraň, se kterou by se dal Airesos zastavit.

Meč byl dokonale ostrý, na slunci se leskl jako nejkrásnější šperk a jeho rukojeť byla ze stříbra. Drevanovi padl do ruky jako ulitý, a tak se bez váhání vydal do Airesova doupěte.

Když draka objevil, utkal se s ním v litém boji. Tři noci se z nitra hory ozýval dračí řev, lidské výkřiky a nárazy meče na tvrdé šupiny, které sloužily Airesovi jako brnění. Onen lýtý boj ustal, až když se mohutné dračí tělo svalilo na zem před Drevana. Ten se vrátil domů jako hrdina.

Po nějakém čase lidstvo přišlo na to, že vítr vymizel úplně, s čímž přišlo mnoho problémů, z nichž monotónnost a absence příjemného větríku byly ty nejnepatrnější. Rento přemluvil Drevana, aby se znovu vypravil k hoře a přinesl mu Airesovy šupiny. Drevan splnil jeho přání, a tak Rento vytvořil další dva meče, které daroval Drevanovým synům. Ti se postavili na vrchol Dračí hory, kam je přivedl jejich otec, a dali se do práce. S nohama pevně na zemi stáli a šermovali meči z Airesových šupin, jeden k severu a druhý k jihu. Tak vznikl vítr ne tak nebezpečný, jako byl ten, který vytvářel svým dechem samotný Airesos, přesně ten vítr, který známe dnes.

Stejně jako Drevanovi synové po svém otci zdědili umění s meči, i Rento přivedl na svět nadějně kováře. A tak, když oba bratři zemřeli, byl stále někdo, kdo udržoval vítr v pohybu tak, jak má být. Každý z nich učil své potomky tomu, co je naučili jejich otcové. Tak bylo kovářů i šermířů vždy dost. Ze strachu před lidskou hloupostí a chamtivostí všichni potomci Větrných bratrů, jak se jim začalo říkat, úzkostlivě střežili své nadání.

Předek mého otce byl Rento. Víím, jak vypadají Airesovy šupiny i meče, které z nich ková. Vytvořit jeden meč zabere více času než obyčejný kovový, a nesmí se udělat žádná, byť jen nepatrná, chyba. Kdyby se tak stalo, vznikne tornádo, hurikán či jiná pohroma jako připomínka toho, jak lidi kdysi ohrožoval Airesos.

Občas vídám mého otce, jak soustředěně buší velkým kladivem do právě se rodícího meče. Na čele i na pažích s vyhrnutými rukávy košile se mu leskne pot, ale nepřestane, dokud se nerozhodne, že pro dnešek má hotovo. Až budu dospělý, chci být jako on. Chci být tichým hrdinou s neobyčejným talentem a silou. Chtěl bych předávat křišťálovou zbraň mladému šermíři, který bude hrdě stát na vrcholu hory a mchat s svým výtvozem kolem sebe, aby odehnal nebezpečí, dokud mu budou stačit síly. A především bych chtěl být stejně dobrým tátou a vzorem, jako je on pro mě.

Ve světle reflektorů

Sara Nevo, 11 let, Gymnázium Uherské Hradiště

Kapky deště dopadají na okna mého podkrovního bytčku. To málo, co zbylo ze slunečních paprsků, pronikne přes záclony do mého pokoje. Když se celý naplní světlem, začne mi zvonit budík. Odkopnu peřinu a vstanu. Příkrčím se, abych nevrátil hlavou do stropu. Dvěma dlouhými kroky se přiblížím ke kuchyni. Napustím do hrnce vodu a polořím jej na plotýnku. Zapnu ji a spokojeně se dívám, jak to v hrnci bublá. Vytáhnu malovaný hrníček a vlijí do něj vroucí vodu, která se začíná uklídnovat. Otevřu krabičku vánočních čajů a vyjmu jeden z nich. Voda v hrnečku se začíná obarvovat a ve vzduchu tančí vůně skořice, hřebíčku a jablka. Když se mi dostane k nosu, donutí mě kýchnout. Otrů si nos do rukávu od pyžama a přenesu si ke stolu svůj čaj. Posadím se a pohlídnu z okna na střechy Prahy, na kterých posedávají holubi čekající až někomu, tam dole, spadne drobek na zem. Potají jim závidím. Mají oproti

mně tak pestrý život. V tom mém je den za dnem stejný. Jak tak přemýšlím, zazvoní mi mobil. S povzdechnutím se zvednu a začnu prohledávat kapsy kabátu. Konečně ho najdu, ale volající to položil. Podívám se na displej, kde mi svítí „zmeřkaný hovor od produkční.“ Promnu si oči, jestli dobře vidím. Ale to slovo nezmizí. Znovu mě prozvoní. Tentokrát to stihnu. Se zatajeným dechem ho poslouchám, a přitom se pořád štípu, abych se ujistil, jestli je to pravda. O pár minut později do mě začíná pomalu pronikat nervozita, až předčí nával radosti. Vytáhnu ze skříně čokoládu a začnu ji chroupat. Ale ani její sladká chuť mě nedokáže uklidnit. Holubi na střechách vypadají, jako kdyby mě litovali, ale i mnou trochu pohrdali. Otevřu okno a zakřičím: „Já budu hrát Hamleta!“ Ta slova ozvěnou doputují až k holubům, kteří rázem odletí.

Sedím tady, v šatně Národního divadla a dívám se na svůj odraz v zrcadle. Dám si na sebe poslední vrstvu tvářenky. Pořádnou dávkou gelu si prohrábnu vlasy. Pohlédnu na text před sebou. „Musím to dát. Toho času, který jsem obětoval pro tuto chvíli. Hodin, které jsem strávil v divadle po skončení zkoušky, trénováním té samé scény.“ Začnu si říkat jazykolamy. Po rozcvičení pusy se vrhnu na text. Kleknu na podlahu se slovy: „Být, či nebýt, to je to, oč tu běží.“ Špatná intonace, znova. „Být, či nebýt, to je to, oč tu běží,“ rozezní se mou šatnou snad už po sté. Pohlédnu ven z okna na holuby, začne se ve mně zase probouzet nejistota. Přefíčkám si svůj text. Představuji si, že koberec mojí šatny jsou prkna jeviště. Pobíhám po nich, přitom živě gestikuluji rukama, zádrh, zase v té stejné chvíli. Podívám se do textu, znovu si to zopakují, zkusím tu scénku po několikáté zahrát. Pořád si nejsem jistý. Přitom pohlédnu na holuby. „Nezklamou?“ ptám se sám sebe. Poslední zopakování, uslyším zazvonit zvon. Zkontroluji se: účes, líčení, kostým – vše je perfektní. Další zvonění. Cestou do zákulisí si znovu, naposledy, přefíčkám text. Ozve se třetí zvonění, když přijdu do zákulisí. Sál utichne, v hledišti se zhasne a hudba začne hrát. Zhluboka se nadechnu, vstupím do záře reflektorů a v tu chvíli víím, že to dám.

Hodiny, které ještě dýchají

Josef Fiedor, 6. třída, ZŠ Tupesy

U nás doma máme na zdi staré hodiny. Nejsou chytré, neumí ukazovat počasí ani posílat zprávy do mobilu. Přesto tikají už víc než sto let. Patřily mému pradědovi a dnes se o ně stará můj děda. Je hodinář. Nebo spíš... byl. Říká, že hodinářem je člověk navždy, i když už nemá dílnu.

Když k dědovi přijdu, vždy mě zavolá do pokoje, kde má stůl plný malých šroubků, ozubených koleček a lup. Vypadá to tam jako v jiném světě. Já vídím jen chaos, ale děda v tom má pořádek. „Všechna kolečka mají svá místa,“ říká pokaždé. Stejně jako každý člověk.

Jednou jsem se ho zeptala, proč se s těmi starými hodinami ještě trápí, když si dnes každý může koupit nové. Usmál se a odpověděl: „Protože tyhle mají příběh.“ A pak mi jeden začal vyprávět.

O tom, jak kdysi lidé chodili k hodináři nejen pro opravu, ale i pro radu. Jak se hodiny opravovaly celé dny, nevyhazovaly se. Že bylo normální něco spravit vlastníma rukama. Děda říkal, že řemeslo není jen práce, ale i trpělivost. A té je dnes málo.

Zkoušela jsem si to sama. Děda mi dovolil rozebrat starý budík. Myslela jsem si, že to bude jednoduché. Nebylo. Kolečka mi padala na zem, ručičky jsem málem zlomila a chtělo se mi to vzdát. Děda mi ale jen klidně řekl: „Když budeš podrážděná, hodiny to poznají.“ Nevím, jestli to myslel vážně, ale uklidnila jsem se.

Nakonec se mi podařilo budík zase složit. Nešel úplně přesně, ale tikal. A já měla radost, jakou jsem nikdy neměla ani z nové hry do mobilu. Bylo to něco, co jsem dokázala sama.

Tehdy mi došlo, že řemesla nejsou stará nebo zbytečná. Jsou jen tichá. Nekřičí na nás z obrazovek. Čekají, až si jich někdo všimne.

Možná v budoucnosti budou roboti opravovat všechno rychleji než lidé. Ale myslím si, že nikdy nepochopí to, co děda. Věci totiž mají duši. Když se o ně staráme, vydrží déle. Stejně jako vztahy, vzpomínky a čas.

Až jednou ty staré hodiny přestanou tikat, možná si na ně vzpomenu. A určitě budu myslet i na dědu, jak sedí u stolu, dívá se lupou na malé kolečko a učí mě, že i pomalá práce má smysl. Protože dobře odvedená řemesla nejsou o rychlosti. Jsou o srdci.

Utajený svět čmeláků

Anděla Ševčíková, 7. třída, ZŠ Velehrad

Abyste věděli, o co se tu jedná.

Nacházíme se na květinové louce, zalétáme pod hlínu (asi jen pár centimetrů) a tam vidíme...

...podzemní hnízdo čmeláků polních.

Vlétáme do úlu. Blížíme se k plástvi číslo 824. Prolétáme hlavními dveřmi dovnitř, do domu Chundelatých. V této útulné plástvi žijí Juliana a Chuchvalec (děti manželů Chundelatých) a taky pan a paní Chundelatí.

Otec právě sedá k televizi a pouští zprávy. Z televize se ozve známý hlas:

„Dobrý den, mí milí čmeláci z úlu!“

Pan Chundelatý si spokojeně odfrkne a zaposlouchá se do zpráv.

Hlas moderátora zrovna říká: „Jsem zase tady! Váš moderátor Sergej Medový. Přináším vám čerstvé zprávy a novinky z našeho okolí!“

„Jako první tu máme zprávu z kriminality:

Včera do našeho utajeného úlu vnikly tři vosy. Ukradly 252 mg medu. Pronásledování lupičů stále pokračuje.“ Reportér se ale zase pousmál a řekl:

„A nyní něco veselého. Naše královna nám přidala.... další čtyři dny dovolené!“

Přitom se reportér křenil od ucha k uchu.

„Teď se však přesouváme k tématu dne... Vítám tady experta na naše ČMELÁČÍ řemesla, Milana Kytičkomilného.“

Obrátí se ke svému hostu: „Milane, co byste nám řekl k řemeslům, co dělají čmeláci?“

„No,“ pousmál se Milan, „jelikož jsme jako čmeláci velmi líní,“ a znovu se pousmál, „vymysleli jsme si nová a jednodušší řemesla. Třeba například... medestroj. Nechtělo se nám dělat vosk na naše plástve. Proto jsme vyrobili stroje. Náplní tohoto řemesla je obsluha těchto strojů.“

Další řemeslo pochází už z pradávných časů. Sice se za ty doby, co existuje, nijak nezměnilo, ale pořád to je populární práce. Spočívá v tom, že vosk se po kapičkách dává do velkých forem, tam se nechá zchladnout. A plástev je hotová! Podle mě si čmeláci nemůžou přát lepší práci.“

Reportér se nad touto poznámkou pousmál.

„Ale podle mě jste nám ještě neřekl, které řemeslo je podle vás nejtěžší,“ řekl reportér, „řeknete nám o tom něco?“

„No, jasně. Nechtělo se nám opylovat květiny. Tak vzniklo řemeslo *přemluvvčelukesběrupylu*.“

„Páni, to je ale dlouhý název,“ řekl moderátor.

„Tohle řemeslo spočívá v tom, že pracovníci musí přemluvit včely, aby za ně opylovaly květy. Aby mohla jednotka sběračů sbírat pouze sladký nektar, někdy pracovníci musí včely přemlouvat až tři minuty.“

„Páni, děkuji, Milane“, řekl reportér. „A to by bylo pro dnešek vše. Budu se těšit zítra u dalších NOVINEK Z ÚLU!“

Tuto poslední větu reportéra však pan Chundelatý nikdy neslyšel. Dávno totiž pochrupeval ve svém křesle.

Tak, už asi víte, jak probíhá takový normální den v podzemním čmeláčím úlu. Spokojeně lenoší, popinkávají, občas teda někam popoletí. Ale jen aby vymysleli nějaké řemeslo, což jim zajistí ještě méně práce.

Jsou to prostě chundelatí lenoši!

Král Krteček a záchrana řemesel

Viktorie Rezková, 6. třída, ZŠ Traplice

V jednom klidném a šťastném podzemním království vládl moudrý a spravedlivý král Krteček. Měl zlatou korunu, malý plášť a nejraději ze všeho kopal tunely a staral se o své poddané. Jeho království bylo známé svou pílí – všude byli šikovní řemeslníci: pekaři, tesaři, kováři, hrnčíři i švadleny.

Jenže jednoho dne si Krteček všiml, že se něco mění. Při návštěvě školy v jeho království mu paní učitelka ukázala, že děti už skoro neví, co to je řemeslo. Na otázku „Co dělá truhlář?“ odpovědělo jedno dítě, že asi programuje stoly, a jiné, že to určitě souvisí s Wi-Fi. Král Krteček se zarazil. Začal pátrat dál a zjistil, že spousta starých mistrů odešla do důchodu a mladí už nechtějí jejich práci převzít. Obchody byly prázdné, domy se neopravovaly, chleba se peklo jen z továrny a na šatech chyběly knoflíky, jelikož stroje je neuměly přišít.

Všichni mladí krtci by nejraději pracovali jako manažeři nebo ředitelé IT služeb a ke všemu využívali nejraději umělou inteligenci. Král Krteček z toho byl velice smutný, sedl si na svůj krtčík a dlouho přemýšlel. Svolal radu starých vysloužilých mistrů řemeslníků, aby se poradili, jak tento nepořádek napravit. Jak znovu oživit řemesla. Sešly se stovky starých mistrů a král Krteček prohlásil: „Nemůžeme nechat řemesla zmizet! Vždyť jsou základem našeho království!“ A tak společně rozhodli: „Vyhlásíme Den řemesel!“

V den slavnosti přišli do školy všichni vysloužilí, skuteční řemeslníci. Pekař s dětmi uhnětl těsto, kovář ukázal, jak se kove podkova, a švadlena je naučila přišít knoflík. Všechna malá krtátka byla nadšená! Některé poprvé držely pilku, jiné si uplácaly svůj první hrníček z hlíny a král Krteček vše sledoval s úsměvem. Dokonce i rodiče a starší sourozenci krtátek byli velice překvapení, jak důležitá a zábavná jsou řemesla. Mnozí našli v řemeslech obrovské zalíbení, již nechtěli znuděně sedět u počítače a zadávat pokyny umělé inteligenci, sami si chtěli věci vyrobit. Počítače začali používat jen k usnadnění těžké práce řemeslníků. Například vytvořili návrhy na nové misečky na polívku pro krtátka. Jinak se chtěli vše znovu naučit od starých mistrů a pro radost vyrábět věci opět sami. Když se konečně království uzdravilo od počítačové nemoci, král Krteček jednou prohlásil: „Vidíte přátelé, každé řemeslo má zlaté dno, a hlavně – dává radost, že něco umíte vlastními rukama vyrobit.“

Od toho dne měla každá třída ve škole svůj řemeslný koutek. A v království už nikdy nechyběli šikovní řemeslníci. A když se někde něco porouchalo, děti si jen připomněly, co se naučily. Král Krteček byl na ně pyšný – a věděl, že tradice řemesel bude dál žít. A tak tam, přátelé, tito zruční krtci žijí dodnes.

Alice Molková, 6. třída, ZŠ Tupesy

Sklářství

Emma Fadljevičová, 15 let, ZŠ Josefa Bublíka Bánov

V huti to hučí, výheň plápolá,
mistr sklář k sobě píšťalu přivolá,
z tekutého medového ohně, co se v pánvi vaří,
vykouzlí krásu, když se to daří.

Do žáru se teď barvy mísí,
jak barevná záře, co nad pecí visí.
Rubínová barva jak uschlé růže,
v horkém skle pálí a do prstů zebe.

Pak špetku modrého tónu
co má hloubku moře a ozvěny zvonů.
Smaragdová barva se v pramínku točí,
jak mokrá tráva, když rosa ji smáčí.

Jeden dech stačí, lehký a tichý,
sklo se už vzdouvá a odkládá síly.
Barvy se propletou v divokém tanci,
každý kousek má jedinou šanci.

Kouzelná forma pod nápořem páry
ukryje v sobě ty skleněné čáry.
Píšťala tančí, v rukou se točí
a mistr sklář nespustí dílo z očí.

Skleněné čáry vodou se chladí.
Z výhně a kouře, z potu a síly
zrodí se váza v jediné chvíli.

Veronika Svitáková, 10 let, ZUŠ Uherské Hradiště

Bez názvu

Eva Šimonová, 9. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

Tam, kde se ráno pole lesknou rosou,
kde písnička krajem tíše se nese,
v malé světnici, v klidném koutě,
rodí se kraj v trpělivé práci.

Plátno je bílé, na stole leží,
ruka ho uhladí, nůžky se svěří.
Jehla se třpytí, nit tíše plyne,
jak by už věděla, co všechno v ní je.

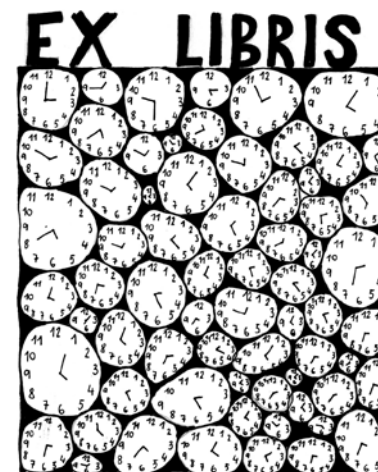
Vyšívám květy, lístky i révu,
vzory, co nesou paměť i něhu.
Červená hřeje jak srdce mladé,
modrá je nebe, co nad námi vládne.

Steh po stehu vzniká tichý řád,
v kterém se učím chvíli zůstat stát.
Každý ten vzor má svůj vlastní hlas,
vypráví o kraji, o nás, o nás.

Rukávy bohaté, sukně se vlní,
jak když se vítr po polích honí.
Kordulka obejmě hruď pevně, zlehka,
jak by v ní sídlila dívčí jistota křehká.

Až půjdu v kroji mezi lidi stát,
ponesu v něm víc než jen slavnostní šat.
Ruce a čas, co do něho vešly,
ticho i písně, co kdysi zněly.

Dokud se šije a dokud se ví,
že krása roste z obyčejných dní,
budu se vracet k jehle a nití,
protože v kroji učím se býti.

Nella

*Nella Turečková, 6. třída,
ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště*

Devatero řemesel, desátá bída divadlo

Dominik F. Bartoník, 8. třída, Školy Březová
(věnováno tatínkovi)

Řemesel devět: rolník, malíř – natěrač, zedník, kuchař,
k tomu instalatér, uzenář, dlaždič, ještě tesař,
deváté – obkladač a ... divadelník – to vše umí!
Práce jde mu od ruky, radost hledět, každý čumí!

Ač titul zdobí slovná studia umělecká,
přec práce rukou, zlaté dno řemesla, nedá mu spát.
Snem mu proplová cihla, pilka, nýt, klobása či drát,
nad krbem se třpytí pohár zlatý – cena znalecká.

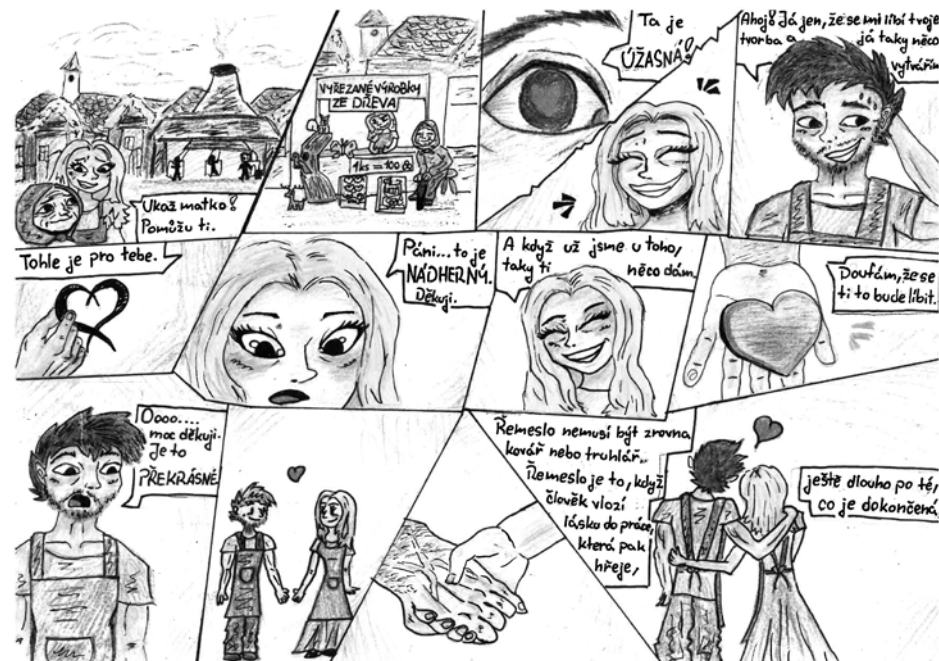
Hups z postele! A z montérek čerpat svou supersílu,
něžně polaskat vrtačku, kladivo i sekačku,
vyučen You Tubem, odvázně, s vervou, vzhůru k dílu!
Pilně pílí, vrtá, návod šprtá – „Stavba za kačku.“
Prozradím vám, jak na desátou bídu vyzrát sněním
(i bděním). Jen otoč pořadí řemesel a bída –
„hladové“ divadlo, to zocelí členy své třídy,
každá klobása, mrkev, stůl, zídka – pak přilepšením.

Nespoléhej, co vybereš do klobouku, nebo snad
o výplatě – vždyť „nejlepší herec je ten, co má hlad!“
Řemeslo má zlaté dno, tož, víc řemesel – víc zlata!
(Aspoň malá truhlíčka je i v domě Pata, Mata.)

Nejdražší intelektuále – umělče – tatínku,
sní svůj krásný sen o fréze každou volnou chvílku,
to nevadí, že zatím nevíš, k čemu by ti byla,
v katalogu jasně září – ta další supersíla.

Ondřej Tomašík, 8 let, ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice

Laura Matějčková, 8. třída, ZŠ Tupesy

Kopyto z budoucnosti

Daniel Struhař, 9. třída, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

Jsem staré dřevěné kopyto.

Kdysi podle mě ševci vyráběli boty. Moje boky jsou hladké od tisíců doteků rukou a na patě mám malou prasklinu. Udělala se tehdy, když můj pán jednou opravdu spěchal. Jmenoval se Tomáš Baťa. Já jsem jen kus dřeva, ale pamatuju si boty, ve kterých lidé chodili do práce, do školy, na oslavy i na poslední cestu.

Dnes už neležím v dílně. Jsem zavřené za sklem v muzeu. Dívají se na mě děti, fotí si mě na mobily a průvodkyně říká:

„Tohle je kopyto, podle kterého se dřív dělaly boty ručně.“

To slovo „dřív“ mě vždycky trochu pichne. Připadám si jako starý člověk, kterému všichni říkají, že už patří jen do minulosti.

Ale já si pamatuju, jaké to opravdu bylo.

V dílně voněla kůže, lepidlo a dřevo. Švec seděl u stolu, pracoval v tichu a občas si broukal. Když mě vzal do ruky, dělal to opatrně, skoro jako by se bál, že mě rozbije. Přikládal kůži, měřil, stříhal a šil. Každá bota měla svůj vlastní příběh. Nejen velikost a číslo — ale i člověka.

Jednou to byla učitelka, která potřebovala pevné a pohodlné boty do školy. Jindy kluk, co chtěl běhat po hřišti a nechtěl, aby ho tlačily. A někdy to byl někdo nemocný, komu švec dělal boty tak dlouho, dokud se mu chodilo aspoň o trošku lépe.

Nikdo z nás nebyl dokonalý. Ani švec, ani já. Ale všichni jsme se snažili, aby boty lidem sloužily.

Dnes je svět jiný.

Boty vyrábějí roboti v obrovských továrnách. Je tam čisto, světla je tolik, až z toho bolí oči. Všechno je rychlé a přesné. Na pásu projede tisíc bot za hodinu. Roboti je vyrábějí úplně stejně, bez jediné chybičky. Ale je jim jedno, kdo je bude nosit.

Nemají k tomu žádný vztah. Nemají srdce. Jen program.

A já? Já ležím za sklem, tiše a bezmocně. Dívají se na mě děti. Některé se nudí. Některé se smějí. Jen občas se najde někdo, kdo se na chvíli zastaví a dívá se déle. Takoví lidé mě potěší — i když to nikdy neřeknu nahlas, protože kopyta přece nemluví.

Večer, když se muzeum zavře, je tu konečně ticho. A já začnu přemýšlet. Vždycky si představuju, jaké by to bylo, kdybych se dokázal sesmeknout z poličky dolů. Dokutálel bych se ke dveřím a třeba i ke světu.

Hlavně bych se chtěl dostat k nějakému dítěti. Třeba k takovému, které nechce celý život sedět jen u počítače. Které má rádo, když může něco dělat rukama. Ale bojí se, že řemesla už nemají budoucnost, protože roboti prý všechno zvládnou líp.

Jenně bych do něj fukl. A kdyby se lekl, potichu bych řekl:

„Vem mě do ruky.“

Ukázal bych mu, že i obyčejný kus dřeva může být začátek něčeho důležitého. Že boty nejsou jen zboží v regálu. Jsou to boty pro lidi — pro zdravotní sestřičku, která stojí celý den na nohách. Pro hasiče, který běží do plamenů. Pro starší paní, která chce ještě jednou dojít do parku bez bolesti.

A taky bych mu ukázal budoucnost.

Vím, že ševci už možná nebudou sedět v malých dílnách jako dřív. Budou používat 3D tiskárny, lasery, počítače a spoustu moderních věcí. Ale jedna věc se nezmění: pořád bude potřeba člověk, který se podívá na botu a zeptá se:

„Bude se ti v tom dobře chodit?“

Robot tuhle otázku nepoloží.

Já jsem staré kopyto.

Už dávno vím, že mě nikdo nepoloží zpátky na ševcovský stůl. A asi je to tak v pořádku. Svět jde dál. Ale stačilo by mi, kdyby si aspoň jedno dítě, které kolem mě v muzeu projde, uvědomilo, že za každou dobrou věcí stojí člověk, který ji dělal s rozumem a srdcem.

Pak už nebudu jen kus dřeva v zaprášené vitrině.

Budu tichým začátkem něčí nové cesty.

A třeba jednou někdo zase vezme do ruky opravdové náradí — a vzpomene si na mě.

Srdce z ocele

Laura Vaculíková, 8. třída, ZŠ Osvětimany

Ve stříbrném království se ozývaly zvony. Zvonily dlouze a smutně jako už dlouho nezvonily. Na náměstí stál malý chlapeček a držel se tatínka za ruku. Podíval se k věžím a tiše se zeptal: „Tatínku, proč dnes zvoní zvony tak smutně?“ tatínek ho pohladil po vlasech a odpověděl: „Náš král nás navždy opustil, synku. A naše princezna usedá na trůn. V tu chvíli se na zámku dělá výjimečná událost. Princezna seděla na trůně a ze zarudlých skleněných očí jí stékaly slzy. Ne radostí a pýchou, ale smutkem. Vždyť otec její milovaný a dobrý král své království opustil. Svého tatínka měla moc ráda a představa, že by měla kralovat, se jí nelíbila. Na mladá ramena jí dopadla těžká královská koruna.“

Po korunovaci se nová královna vůbec neukazovala, neměla chuť k jídlu ani k úsměvu. Celé království mělo obavy o novou královnu a budoucnost. Rozhodli se tedy, že s tím musí něco udělat. Jednoho dne za královnou přišel rádce a četl z pergameny: „Naše Nová Královská Výsost, je čas, abyste si našla muže, který by vám byl dobrým manželem a králem tohoto království.“ Mladá královna se zhluboka nadechla a řekla: „Ať ten, kdo touží po mém srdci, přinese mi to, co má na světě nejcennější – ať už zlato, drahé kamení, nebo prsten stříbrný. Já pak sama vyberu, kdo mě získá za ženu.“ Rádce na nic nečekal a psal. Celý svět si o tom náhle povídal.

Dokonce i ke kovářovi se to doneslo. Byl milý a všichni ho měli rádi. Do kdysi bývalé princezny byl dlouho zamilovaný. „Takovou příležitost si přece nemohu nechat ujít,“ pomyslel si a pustil se do práce. Celé týdny, dny i noci se z kovářovy dílny ozývaly rány. Když pak byla práce hotová, malátně si prohlížel velké ocelové srdce, vážící nejméně tři tuny. Hned ráno srdce na vozu přivezl do království. Královna byla dílem ohromena, ale představa, že by si vzala chudého kováře, se jí nezamlouvala. Nakonec tedy řekla: „Kováři, vážím si tvého velkého daru, ale pokud mě doopravdy miluješ, budeš mi to muset dokázat. Dám ti tři úkoly, pokud je splníš, staneš se mým mužem.“ Kovář jen přikyvoval. „Přijď brzy ráno,“ dodala ještě královna.

Časně ráno přišel kovář na zámek a vyslechl si královnin úkol: „Naše zvony zní moc smutně, chci, aby do 24 hodin zněly tak vesele, že už nikdo na světě nebude smutný.“ Kovář vyběhl do nejvyšší věže a okamžitě se pustil do práce. Když zvony ráno zvonily, všichni se rozesmáli. Královna nemohla uvěřit svým uším. Takhle šťastná už dlouho nebyla.

Další den si kovář přišel pro druhý úkol. Hluboce se uklonil a vyslechl si další přání. Královna se podívala na své střevice a řekla: „Moje střevice už mi špatně slouží, jsou celé protancované od posledních tanců s tatínkem. Přines mi takové, které budou pevné jako skála a lehké jako pírkó. Kovář se zamyslel: „Sice nejsem švec, ale střevice vám přinesu.“ Dlouho o tom přemýšlel, ale nikde v okolí žádný švec

nebyl. Z celého neštěstí se rozběhl k jezeru u skály. Tam ho oslovila labuť krásná jako anděl: „Načpak ten smutek, kováři?“ zeptala se. Kovář nemohl uvěřit, promnul si oči, ale když je znovu otevřel, už tam nebyla. Rozhlédl se kolem sebe, ale labuť nikde. Vtom mu to celé došlo. Podíval se doleva, kde stála skála a pak doprava, kde bylo jezero se spoustou labutího peří. Rychle se pustil do práce. Vzal kamení ze skály a vytesal ho do tvaru střeveců. Poté rozstříhl svou vestu a střevice v ní přetáhl. Už se stmívalo, ale věděl, že svou práci musí dokončit. Vložil do bot labutí pírkou, ozdobil je přezkami a drahokamy a běžel na zámek.

Tu noc byla velká zima a kovář měl na sobě jen tenkou košili. Když pak přišel do království a královna si střevice obula, byla šťastím bez sebe. „Děkuji ti, kováři, jsou opravdu pevně jako skála a lehké jako pírkou.“ Dlouho se na sebe dívali, zavládl hrobové ticho. Ale pak ho kovář přerušil a řekl: „Tak jaký je ten třetí úkol?“ „Přijď zítra ráno, vymyslím ti takový úkol, který by nikdo nedokázal splnit.“ A tak kovář nešťastně, celý promrzlý, odešel domů. Celou noc vůbec nespál. Převaloval se ze strany na stranu a otupěle se díval do stropu. Přemýšlel, jaký úkol mu královna přichystá tentokrát.

Když se pak dotrmácel na zámek, královna ho čekala u dveří. Kovář se uklonil a královna mu pověděla své přání: „Přes noc byla velká zima a zamrzlo jezero,“ povídala. „Lidé se teď nemají jak dostat do města. Chci, abys je přes zamrzlé jezero převedl. Sama dohlídnu na to, abys svůj úkol splnil.“ Na nádvoří je čekal kočár se dvěma koňmi. Kovář s královnou do něj nastoupili a kočár je odvezl k jezeru. U jezera stálo hned několik lidí a naříkalo. Mezi nimi byli stařenky, maminky s dětmi, ale i mladí muži. Běžně tady bývá loď, ale přes zamrzlé jezero se přeplout nedá. Kovář vzal ženu za ruku a převedl ji přes zamrzlé jezero. S dalšími taky tak. Pak šel kovář s dětmi. Malou holčičku vzal na ramena, chlapce vzal do náručí a nejstarší slečnu chytil za ruku. Společně pomalu a opatrně přešli po tenkém ledu. Královna nemohla uvěřit, jak velké má kovář srdce. Už na první pohled bylo poznat, že to kovář nedělá z donucení, ale z lásky k lidem.

Když kovář přecházel s poslední stařenkou, v polovině cesty led začal praskat. Kovář se pustil vystrašené stařenky a pomalu klesal ke dnu. Stařenka však stála pevně. V tu chvíli se v královně něco zlomilo. Jako kdyby se jí srdce tisíckrát zvětšilo. Když viděla, jak kovář klesá, dolů rozběhla se přes tenký led k němu. „Pomoc! Pomozte mu někdo!“ Zase jí po tváři stékaly slzy, jako když jí zemřel tatínek. Snažila se kováře vytáhnout, ale jen klesala za ním. Vypadalo to, že už je po všem. Pak se ale na jezeru objevila labuť. Připlavala k nim roztáhla křídla a doplula ke břehu. Kovář s královnou se za ně zachytili. „Děkujeme,“ řekla královna, ale labuť zmizela.

Otočila se ke kováři a otřela si slzy. Kovář ležel na zemi a skoro nedýchal. Královna ten pohled nesnela, ve snaze probudit ho mu zmáčkla hrud a chytila jeho hlavu do svých rukou. Z kovářových úst vystříkla voda a pomalu se otvírala jeho ztěžklá víčka. „Tak přeče jenom mě miluješ,“ řekl kovář. Královna jen se slzami v očích přikývla a něžně ho políbila na bledá ústa. „Výsosti,“ ozval se kočár. Královna a kovář se od sebe odtrhli a nastoupili do kočáru. Koně se rozjeli a po dlouhé cestě přijeli na zámek. Další den se konala svatba. Tancovalo se, zpívalo se, a všichni měli radost, že si královna vybrala tak milého muže. Žili spolu šťastně a skromně a všichni lidé z království je měli rádi. Jako symbol jejich lásky nad branami stříbrného království viselo velké ocelové srdce. Od těch dob už královna věděla, že není důležité zlato a drahé kamení, ale opravdová láska a dobré řemeslo.

Podlaha po sedmé

Justýna Žádníková, 15 let, Gymnázium Uherské Hradiště

Chodby jsou nejtišší brzy ráno. Ne proto, že by tu nikdo nebyl, ale proto, že všichni mluví šeptem. Jako by se báli, že když zvýší hlas, někdo přestane dýchat.

Začínám v sedm. Vozík, kýbl, hadr. Voda je ledová, dezinfekce štípe v nose, podlaha se leskne, až z ní bolí oči. Na chodbě je lůžko s plachtou a pod ní se rýsuje postava. Dívám se jinam. Některé věci je lepší nevidět.

Nejsem sestra. Nejsem lékař. Nikdo se mě neptá, jestli to zvládám a jak se cítím. Jsem ta, co přijde potom. A někdy i těsně předtím.

Pokoj číslo dvanáct je prázdný. Ještě včera tam někdo ležel. Poznám to podle promáčknutého polštáře a podle hrnku, který někdo nestihl odnést.

Začnu vytírat. Pomalu. Každá skvrna je jako vzpomínka. Některé jdou dolů snadno, jiné drží. Musím tlačit, ztrácím sílu. Ruce mě pálí, jsou červené a popraskané, ale nepřestanu.

„Můžete to tady vztít ještě jednou?“ ozve se sestra. Stojí u dveří a dívá se na podlahu, ne na mě.

„Jasně,“ odpovím. Vezmu hadr a přejeďu to místo znovu. Silněji. Zbytky krve, zvratků, všeho, co zůstalo... musím pryč.

Na chodbě sedí rodina. Nemluví. Sledují podlahu, jak se leskne. Jeden se zvedne a nejspíše ke mně přijde.

„Už je to... hotové?“ zeptá se.

„Ano,“ řeknu. „Je čisto. Už je to pryč.“

Neotáčím se, když slyším pláč. Ne proto, že bych byla necitlivá, ale protože práce nepočká. Podlaha se sama neutře. Někdy zas, když stojím v prázdném pokoji, slyším, jak někdo přestává dýchat. A já tam jen tak vytírám...

Lidi si myslí, že jsem si zvykla. Možná ano. Na krev. Na pach smrti. Na ticho po křiku. Ale ne na to, že někdo zmizí mezi jedním a druhým vytřením.

Na konci směny si sundám rukavice. Ruce mám rozpraskané, červené, krvavé šrámy z hadru. Umývám si je dlouho, ale některé věci smýt nejdou. Nejsou na kůži.

„Zítra zas?“ ptá se kolegyně u šaten.

„Jo,“ odpovím. Víc netřeba.

Zhasínám světla. Podlaha je čistá. Lesklá. Připravená.

A zítra po ní zase někdo odejde.

A já po něm uklidím. Znovu a znovu.

Kouzlo dřeva

Anna Dohnalová, 8. třída, ZŠ Hluk

„Babičko, povprávíš mi, prosím, pohádku?“ ozvalo se jako každý páteční večer z pokoje malé Zuzanky. Babička se pohodlně usadila do houpacího křesla, vzala si háček a vlnu a začala vyprávět pohádku na dobrou noc.

V jedné malé vesničce žil řezbář. Toto staré řemeslo se mu moc líbilo a dělal ho rád. Dokázal ze dřeva vyřezat různé nádoby, židle, sošky, ozdobné předměty, a dokonce i loutky. Pod jeho rukama vznikala krásná umělecká díla. Bylo vidět, že všechno, co vyřezal, vyrobil s láskou. A právě to, že uměl vykouzlit úsměv na tváři sobě i ostatním lidem, se jeho dcerce Bětky moc líbilo. Často za ním chodívala do dílny, tiše pozorovala jeho zručné ruce a učila se od něho. „Až vyrostu, chci být jako ty,“ říkala Bětka často tatínkovi. Ten jí dokonce věnoval malý vyřezávací nožík s krásnou rukojetí. Bětka se s ním snažila pomalu

dělat ve dřevě jednoduché tvary, ale zatím jí to moc nešlo. Tatínek ji utěšoval: „Nic se neboj, až přijde ten správný čas, vyřežeš určitě něco moc krásného a potřebného.“

Pomalou se blížily adventní trhy a tatínek se těšil, až tam prodá svoje výrobky, které vyráběl během celého roku. Chtěl za utržené peníze opravit střechu, nakoupit zásoby jídla a také nějaké malé překvapení pro Bětku. Právě dodělával poslední kousek misky z lipového dřeva a pochvaloval si, jak mu dřevo krásně vystačilo na celou várku výrobků. Když už zboží nakládal na trakař, všiml si, že v koutě leží ještě jeden malý kousek dřeva. Bylo mu ho líto vyhodit, a proto se rozhodl, že ho využije. Měl ještě chvíli čas, a tak se pustil hned do práce. Za chvíli se mu podařilo vyřezat malou roztomilou kočičku. Říkal si, že jí dá Bětce k Vánocům. Když se s Bětkou loučil a chtěl se pomalu vydat na dlouhou cestu, byla Bětka moc smutná. Po tváři jí tekly slzičky a nepomáhalo ani uklidňování maminky. Nechtěla, aby tatínek odešel. Tatínkovi jí bylo líto a tak se rozhodl, že připravený vánoční dárek věnuje Bětce už teď. Vytáhl vyřezanou kočičku a podal jí Bětce. „Tato kočička na tebe bude dávat pozor, když tu nebudu,“ řekl tatínek a zanedlouho už mával Bětce z protějšího kopce.

Večery bez tatínka trávila Bětka v jeho dílně a hrávala se s vyřezanou kočičkou. Byla zima, za okny padaly vločky a krajinu pomalu zakrývala bílá peřinka. „Snad je tatínek v pořádku a brzy se vrátí,“ říkala Bětka mamince a v ruce hladila nejmilejší dárek. Na druhý den se otevřely dveře a do místnosti vešel tatínek. Byl však celý špinavý, promrzlý a smutný. Hned jsme se ho vyptávaly, co se přihodilo. „Když jsem ještě se zbožím procházel lesem, přepadli mě lupiči a ukradli všechno moje zboží i s trakařem. Snažil jsem se bránit, ale proti přesile jsem neměl šanci,“ řekl tatínek sklesle. Bětka byla ráda, že tatínek je živý, ale také smutná z toho, že jeho celá roční práce, na které si dal tak záležet, byla ztracena. Ten večer nemohla Bětka usnout a stále přemýšlela nad tím, jak může tatínkovi pomoci. Brzo ráno ji probudilo nějaké mňoukání. Zdálo se jí to divné, protože přece v okolí moc koček není. Běžela proto k oknu a viděla mourovatou kočku, jak na ni mává očáskem a naznačuje, aby ji následovala. S sebou si Bětka chtěla vzít svoji dřevěnou kočičku, ale na svém místě na polici nebyla. Najednou ji napadlo, že by ta kočka venku mohla být ta její dřevěná. „Vždyť jsou přece Vánoce a zázraky se dějí,“ pomyslela si Bětka. V bílém sněhu pak následovala stopy mourovaté kočky a snažila se, aby ji neztratila. Za nějakou dobu ji dovedla až do vedlejší vesnice, kde probíhaly zrovna vánoční trhy. Mezi davy lidí a spoustou stánků s různými věcmi se Bětka složitě proplétala za kočičkou. Pak ji uviděla, jak se schovala se za pytle s bramborami a rychle udělala to samé. V tu chvíli uslyšela dva muže, kteří se pochechtávali a povídali si o tom, jak se jim podařilo ukrást zboží jednomu řezbáři. „Zbývá už prodat jenom jednu misku a můžeme si uživat lehce vydělaných peněz,“ šeptali si zloději. Bětka hned pochopila. Věděla, že tu poslední misku vyřezal určitě tatínek. Všimla si na ni totiž malého srdíčka, kterým tatínek vždycky označoval svoje výrobky. „Musím něco udělat,“ řekla Bětka. Podívala se na kočičku, která neváhala ani vteřinu a začala škrábat nohu jednomu ze zlodějů. „Auuu!“ vykřikl zloděj. Kočka se polekala a utíkala směrem k nedalekému rybníku. Oba zloději rázem na všechno zapomněli a vztekle se rozběhli za ní. Bětka rychle sbalila všechny věci, vzala vydělané peníze i poslední misku a pospíchala přes les směrem domů. Začalo se pomalu stmívat a Bětce už zbývalo jen vyjit poslední kopeček. Přemýšlela, kam se asi poděla mourovatá kočička, která jí tak moc pomohla. Už se blížila k domu a najednou ji uviděla. Kočička seděla na okně jejich domku. „Jako by tady na mě celou dobu čekala,“ řekla si Bětka s úsměvem na tváři. Doma ustrašeným rodičům všechno pověděla. Pokoušela se jim vysvětlit tento malý vánoční zázrak, jak se z dřevěné kočičky stala ta opravdická. Chtěla jim ji ukázat, ale živou kočičku marně hledala a volala. Když se však podívala na polici, uviděla sedět dřevěnou kočičku na svém místě. „Že by se mi to všechno jenom zdálo?“ pomyslela si Bětka. Vzala si kočičku do rukou a uslyšela jemně zamňoukání. Všichni byli šťastní, že to tak dobře dopadlo a užívali si společně vánoční svátky, na které jen tak nezapomenou.

„Tak, a to je konec pohádky,“ pošeptala babička. Pohládila Zuzanku po vlasech a popřála jí dobrou noc. Místo odpovědi však už slyšela jen její hlasité oddechování.

Pokrok je krásná věc

Tereza Stuchlíková, 9. třída, ZŠ Polešovice

„Může další,“ ozval se z ordinace mužský hlas. Před chvílí z ní vyšel nějaký podivín a pan psycholog se chystal na to, až si zase někdo další přijde stěžovat na dnešní mládež, umělou inteligenci nebo něco jiného. Už ho to přestávalo bavit.

Do ordinace se přikolébala starší paní, která na první pohled vypadala, že už bude pár let v důchodu. V ruce držela zvláštní tenkou trubičku. Posadila se do křesílka naproti pana psychologa.

„Tak, co vás sem přivádí, paní...“ začal se pan psycholog přehrabovat ve složkách, aby našel tu její. „... paní Svobodová, je to tak?“

„Ano, Svobodová,“ odvětila paní nezaujatě.

„Co vás trápí?“ pobídl ji a ona začala mluvit.

„Jde o to, že už pár let nemám práci. I moji přátelé mají problém si nějakou práci najít,“ povzddechla si. Vypadala zoufale.

„To jste ale už dávno měla jít na úřad práce. Já vám v tomhle moc nepomohu. Jaké bylo vaše předešlé povolání?“ zvedl pan psycholog oči od složky, kterou držel v ruce.

Paní Svobodová se celá rozzářila, protože se po letech konečně někdo zajímal. „Víte, já jsem byla flusařka,“ pronesla hrdě.

Pan psycholog se na ni nechápavě podíval. Už slyšel o kdekakém povolání, ale o tomhle ještě ne. „A co jste jako flusařka dělala?“ zeptal se, vzal do ruky zápisník a začal si dělat poznámky.

„Budila jsem dělníky. Vzala jsem si svou flusačku, pár kamínků a flusala jsem je dělníkům ráno do oken. Sice jsem musela vstávat brzo, ale bavilo mě to,“ posmutněla najednou paní Svobodová, když přestala vysvětlovat.

„A neměla byste být už pár let v důchodu?“ pohlédl na ni znovu pan psycholog.

„Co je důchod?“ podivila se paní Svobodová.

„Důchod je, když staří lidé přestanou chodit do práce a jsou doma. K tomu ještě dostávají peníze za to, co si za celý život opracovali. Ale díky naší skvělé vládě se odchod do důchodu stále odkládá, a proto další generace budou asi pracovat až do smrti,“ vysvětlil stručně pan psycholog a znovu se podíval na paní Svobodovou, která se očividně zlobila.

„No dovolte. Já nejsem stará. Je mi teprve 78, jsem stále ještě mladá!“ prohlásila rozhořčeně. „Víte, jak jsem se dříve měla dobře? Vždy jsem dostala kabát na zimu a boty na podzim, když bylo sychravo. A teď? Ani rohlík už si nekoupím. A to jsem na tom ještě líp než moji přátelé. Třeba lampáři si od té doby co je elektřina, ani neškrtnou. Nebo třeba zvedači kuzelek. Ti jsou na ulici, protože nemají co zvedat!“ pokračovala paní Svobodová stále rozhořčená.

„No jistě. A loupežníci v lese taky nemají do čeho píchnout, protože v dnešní době do lesa nikdo nechodí, co?“ prohodil sarkasticky pan psycholog.

„Nedělejte si z toho legraci. Tohle vážná věc, za kterou může ta vaše modernizace. Vy si žijete jak v bavlnce a my živoříme,“ stěžovala si dál paní Svobodová.

„Vy jste asi nepochopila, že nějaká povolání zanikla, ale další vznikla. Třeba...“ přerušil pana psychologa zvuk časovače. Čas už našťestí vypršel.

„Tak, paní Svobodová, budeme končit. Čas pro dnešní sezení vypršel. Pokud budete chtít další schůzku, objednejte se přes internet,“ zvedl se pan psycholog od svého stolu, aby šel paní Svobodovou ke dveřím.

„Ale já nevím co je internet!“ opáčila paní Svobodová.

„No právě,“ usmál se a otevřel paní dveře. „Přeji hezký den,“ zase se na ni usmál a dveře za ní zavřel.

*Terezie Dvořáčková,
9. třída, ZŠ Staré Město*

*Píšu povídky, píšu básně...a Ex-libris 2026
tentokrát na téma Řemesla*

*Sborníček oceněných prací z literární a výtvarné soutěže
Texty nebyly jazykově ani stylisticky upraveny, pouze zjevné překlepy
Vydává Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti v červnu 2026
Na obálce, diplomech a pozvánkách je použita ex-libris Natálie Kruté
Náklad 110 ks
Brožovaný výtisk, neprodejné
Tisk Joker, s.r.o. Uherské Hradiště*

Děkujeme: Město Uherské Hradiště, Jan Jagoš – HYGMONT čistící systémy Uherské Hradiště

